

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 26

Rozeslána dne 20. května 2011

Cena Kč 69,-

O B S A H:

48. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Memoranda o porozumění ohledně Evropských závazků v oblasti organizace výzkumu, programů a aktivit (EUROPA)
  49. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu mezi Českou republikou a Albánskou republikou o změně Dohody mezi Českou republikou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, podepsané dne 27. června 1994 v Praze
-

48**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že jménem České republiky bylo dne 28. června 2006 v Praze podepsáno Memorandum o porozumění ohledně Evropských závazků v oblasti organizace výzkumu, programů a aktivit (EUROPA) mezi ministrem národní obrany Belgického království, Ministerstvem obrany České republiky, Ministerstvem obrany Dánského království, ministrem obrany Finské republiky, ministrem obrany Francouzské republiky, Spolkovým ministerstvem obrany Spolkové republiky Německo, ministrem obrany Helénské republiky, vládou Maďarské republiky zastoupenou ministrem obrany, Ministerstvem obrany Italské republiky, ministrem obrany Lucemburského velkovévodství, ministrem obrany Nizozemského království, ministrem obrany Norského království, vládou Polské republiky zastoupenou ministrem národní obrany, ministrem obrany Portugalské republiky, vládou Rumunska zastoupenou ministrem obrany, ministrem obrany Španělského království, vládou Švédského království zastoupenou ministrem obrany, ministrem národní obrany Turecké republiky a ministrem obrany Spojeného království Velké Británie a Severního Irska.

S Memorandem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval.

Memorandum vstoupilo v platnost na základě svého oddílu XII odst. 12.1 dne 9. července 2008 a pro Českou republiku vstoupilo v platnost podle téhož ustanovení dne 23. března 2011.

Anglické znění Memoranda a jeho překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

CONCERNING

European Understandings for Research Organisation, Programmes and Activities (EUROPA)

(consolidated MOU)

among

THE MINISTER OF NATIONAL DEFENCE OF THE KINGDOM OF BELGIUM
and

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE CZECH REPUBLIC
and

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF DENMARK
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE REPUBLIC OF FINLAND
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE FRENCH REPUBLIC
and

THE FEDERAL MINISTRY OF DEFENCE OF THE
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE HELLENIC REPUBLIC
and

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF HUNGARY
REPRESENTED BY THE MINISTER OF DEFENCE

and

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE ITALIAN REPUBLIC
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF NORWAY
and

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
REPRESENTED BY THE MINISTER OF NATIONAL DEFENCE

and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE PORTUGUESE REPUBLIC
and

THE GOVERNMENT OF ROMANIA REPRESENTED BY THE MINISTER OF DEFENCE
and

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF SPAIN
and

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN
REPRESENTED BY THE MINISTER FOR DEFENCE

and

THE MINISTER OF NATIONAL DEFENCE OF THE REPUBLIC OF TURKEY
and

THE SECRETARY OF STATE FOR DEFENCE OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND
NORTHERN IRELAND

TABLE OF CONTENTS**TITLE**

INTRODUCTION

SECTION I DEFINITIONS AND ABBREVIATIONS

SECTION II SCOPE

SECTION III MANAGEMENT

SECTION IV FINANCIAL MATTERS

SECTION V CONTRACTS AND
RELATIONSHIPS WITH INDUSTRY

SECTION VI SECURITY AND VISITS

SECTION VII CLAIMS AND LIABILITIES

SECTION VIII DISCLOSURE AND USE OF INFORMATION

SECTION IX SALES AND TRANSFERS OF INFORMATION

SECTION X CUSTOMS DUTIES, TAXES
AND SIMILAR CHARGES

SECTION XI ADMISSION OF NEW MEMBERS

SECTION XII DURATION, AMENDMENT,
TERMINATION AND WITHDRAWAL

SECTION XIII SETTLEMENT OF DISPUTES

SECTION XIV SIGNATURE

INTRODUCTION

The Minister of National Defence of the Kingdom of Belgium, the Ministry of Defence of the Czech Republic, the Ministry of Defence of the Kingdom of Denmark, the Minister of Defence of the Republic of Finland, the Minister of Defence of the French Republic, the Federal Ministry of Defence of the Federal Republic of Germany, the Minister of Defence of the Hellenic Republic, the Government of the Republic of Hungary represented by the Minister of Defence, the Ministry of Defence of the Italian Republic, the Minister of Defence of the Grand Duchy of Luxembourg, the Minister of Defence of the Kingdom of the Netherlands, the Minister of Defence of the Kingdom of Norway, the Government of the Republic of Poland represented by the Minister of National Defence, the Minister of Defence of the Portuguese Republic, the Government of Romania represented by the Minister of Defence, the Minister of Defence of the Kingdom of Spain, the Government of the Kingdom of Sweden represented by the Minister for Defence, the Minister of National Defence of the Republic of Turkey, and the Secretary of State for Defence of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, hereinafter called the Participants;

recognising the benefits of co-operation in the field of defence research and technology (R&T) to promote research aimed at fulfilling future defence capability requirements;

wishing to encourage greater opportunities for co-operation among all the Participants by the creation of European Research Groupings (ERGs) which in principle will be open to all Participants;

recognising that increasing co-operation in the R&T field would also increase the possibilities of common development programmes;

seeking to make the best use of their respective R&T development capabilities, to eliminate unnecessary duplication of work, to encourage interdependency, and to obtain the most efficient and cost-effective results through co-operation in joint research activities in their government research facilities and through government-funded or jointly-funded Programmes in their respective industries;

wishing to co-ordinate their co-operative defence research activities in an organised and systematic manner in order to increase the opportunities for all Participants to have access to information about each other's proposed R&T activities thus enhancing the potential for more co-operative R&T programmes;

recognising the dissolution of WEAG (Western European Armaments Group) on the 23rd of May 2005;

recognising the creation of the European Defence Agency (EDA) and acknowledging the common desire to use EDA mechanisms as far as possible for future cooperative R&T but also recognising that Participants may wish or be obliged to pursue cooperative R&T outside the EDA Framework;

recognising the necessary involvement of European industry in co-operative R&T and the resultant benefit of the strengthening of the Defence Technology and Industrial Base (DTIB), and wishing to manage R&T appropriately against the background of a restructured defence industry, and deal appropriately with such industries, including trans-national industrial groupings;

have reached the following understandings:

SECTION I – DEFINITIONS AND ABBREVIATIONS

<u>Background Information</u>	Means any Information not generated or conceived under a specific Research and Technology Project and/or Programme under this MOU
<u>DDI</u>	Means Developing Defence Industry
<u>Disclosing Participant</u>	Means a Participant who discloses Information to another under this MOU, or any ERG under this MOU
<u>EDA</u>	Means European Defence Agency
<u>ERG</u>	Means European Research Grouping: A group of Participants who wish to carry out either a Research and Technology Programme or an individual Research and Technology Project
<u>ERG Member</u>	Means a signatory to an ERG arrangement under this MOU
<u>Foreground Information</u>	Means any Information which is generated or conceived under a specific Research and Technology Project and/or Programme under this MOU

Information

Means any information, knowledge or data, regardless of form or characteristics including but not limited to: that of a scientific or technical nature, experimental and test data, designs, improvements, photographs, software (including source code), reports, manuals, specifications, processes, techniques, inventions (whether patented or not), technical writings, sound recordings, semi-conductor topography, pictorial reproductions, drawings and other graphical representations, whether on magnetic tape, in computer memory, or in whatever form presented, and whether or not subject to copyright or other legal protection

Receiving Participant

Means a Participant who receives Information from the Disclosing Participant

Research & Technology (R&T) Programme

Means a range of co-operative research activities on both exploratory and advanced technologies whose maturation may lead to the development of technologically superior conventional military systems

Research and Technology (R&T) Project

Means an individual co-operative research activity, which may be within a Research and Technology Programme, and which has a clearly defined objective, duration, cost, and expected output

Third Party

Means any person, entity or government other than that of the Participants. Government agencies of the Participants are not considered to be Third Parties

SECTION II – SCOPE

2.1 The Participants recognise that all provisions that follow in this MOU will be carried out by them in accordance with their respective national laws, regulations and procedures.

2.2 This MOU is an umbrella arrangement for research and technology co-operation. Under it, the Participants may carry out bilateral and multilateral defence research and technology demonstration and testing of conventional defence related technologies through:

- systematic and comprehensive studies of a theoretical and experimental nature, including technical and operational analysis;
- the practical application of engineering and scientific knowledge to defence objectives;
- the development of ideas, procedures and experimental hardware with a defence application, including the planning and realisation of simulations, scientific processes and technology demonstrators.

To carry out such research and technology activities, the Participants will develop suitable European Research Grouping (ERG) arrangements in accordance with the provisions of this MOU.

2.3 Participants will keep each other informed about any intention to undertake R&T Programmes or Projects under this MOU. Participants will make available the information necessary to meet this aim, except in those cases where the sensitivity of the potential areas requires a limitation on the amount to be released.

2.4 Participants will investigate how their national R&T Programmes and Projects can be more effectively co-ordinated to reduce duplication of effort, to increase capability and to facilitate interdependency.

2.5 Bilateral or multilateral defence research and technology co-operation within the scope of paragraph 2.2 above may be implemented in the following forms:

- a) exchange of Information,
- b) joint research and technology, including technology demonstrators,
- c) conduct of joint trials and/or experiments,
- d) exchange of materials and/or equipment,
- e) provision of time on special national research facilities,
- f) attachment or exchange of scientific personnel,
- g) other forms of research and technology co-operation as may be mutually arranged.

SECTION III – MANAGEMENT

GENERAL

3.1 The Participants will be jointly responsible for the operation of this MOU, and for ensuring compliance with its provisions Participants will nominate representatives and notify the depository accordingly. Nominated representatives of the Participants will handle any issues regarding the operation of this MOU, and will be responsible for resolving such issues. All decisions will be on the basis of unanimity. Nominated representatives or their nominees may liaise within smaller ad hoc groupings as necessary.

EUROPEAN RESEARCH GROUPINGS (ERG)

3.2 ERGs may be established by two or more Participants who wish to carry out either an R&T Programme or an individual Research and Technology Project. Provisions governing the operation of each ERG will be set out in an ERG arrangement which will be compliant with this MOU. ERG arrangements will be signed by a designated representative of each of the Participants concerned.

3.3 All Participants must be informed in a timely manner of a proposal to form a new ERG, so that any Participant who wishes to do so may express an interest in joining. Such information must cover, at a minimum, the information in subparagraphs 3.5 a to c below. In principle, ERGs will be open to all other Participants to this MOU, and in the interests of increasing opportunities for co-operation to the maximum extent, the Participants will endeavour to make membership of all ERGs as wide as possible. Measures should be taken to facilitate the active participation of DDI nations. The Participants recognize, however, that the membership of each ERG will be established on a case by case basis, and that therefore the number of Participants who finally join an ERG may vary.

3.4 Once a proposal to form a new ERG has been issued, the Participants who made the proposal (the originating Participants), and any other potential members that have expressed a firm intention to join from the outset, may begin work to negotiate an appropriate ERG arrangement. In the course of the negotiations the originating Participants and any other potential members that are ready to sign the arrangement may do so and begin work under it.

However, they will continue discussions with any other Participants who maintain an interest in joining the ERG, at any time either before or after that arrangement is signed.

3.5 ERG arrangements will contain, at a minimum:

- a) the names of the Participants taking part in the ERG;
- b) the objectives and scope of the ERG;
- c) provisions governing the admission of new members;
- d) management arrangements for the ERG;
- e) details of the benefits and responsibilities, in addition to those already set out in this MOU, which will apply to the members of the ERG;

- f) provisions dealing with work-share, financing, contracting, claims and liabilities and intellectual property rights specific to the ERG;
- g) specific provisions for working with DDI nations, including DDI-specific work sharing and cost sharing arrangements, if necessary;
- h) provisions covering the resolution of disputes within the ERG, in accordance with SECTION XIII (Settlement of Disputes) of this MOU;
- i) provisions governing the duration of or amendment of the ERG arrangement, and the dissolution of an ERG or the withdrawal of any of its members;
- j) provisions covering the issue of contractual liability in accordance with paragraph 5.1.

3.6 Notwithstanding the provisions of paragraph 3.1 above, decisions concerning the operation of a specific ERG will be a matter for the members of that ERG only and only members of that ERG will have voting rights.

SECTION IV – FINANCIAL MATTERS

4.1 Each Participant will bear its own costs associated with management and administration of this MOU.

4.2 Each ERG arrangement will contain provisions, determined by the ERG Members, covering their financial responsibilities under that ERG. However, the following provisions will in principle apply:

- a) each Participant will bear its own costs as determined in any ERG arrangement, or any R&T Project, including the costs of its contracts, whether let nationally, let on its behalf by another Participant, or let on its behalf by an international organisation;
- b) a Participant will promptly notify any other Participants concerned if funds are not available to meet its commitments under any ERG arrangement or any R&T Project; the Participants concerned will then consult and may continue on a changed or reduced basis if they so wish.

4.3 If one Participant incurs contractual obligations on behalf of other Participant(s) those other Participant(s) will pay their share of such obligations, and will make funds available in such amounts and at such times as may be required by those obligations. A transfer of funds to the contracting Participant before such contractual obligations are due may be required.

4.4 Where industrial part-funding of activities within an ERG is envisaged, the members of that ERG must include the necessary provisions in their ERG arrangement to cover all aspects of their rights and obligations towards their industrial partners.

SECTION V – CONTRACTS AND RELATIONSHIPS WITH INDUSTRY

CONTRACTS

5.1 ERG Members may decide that contracts will be let nationally or be let by one ERG Member on behalf of the other(s) or be let by an international organisation with which they have an appropriate legal relationship. The necessary provisions for contracting will be set out in the relevant ERG arrangement. These provisions will always include the question of liability arising from such contracts.

5.2 If any ERG Member determines that national contracting is necessary to fulfil its responsibilities under an ERG, or any R&T Project, then that Member will contract in accordance with its respective national laws, regulations and practices with such waivers and deviations as its practices permit and as are deemed necessary. It will be solely responsible for its own contracting, and the other Participant(s) will not be subject to any liability arising from such contracts without their prior written consent.

5.3 If the ERG Members determine that one Member should let a contract on behalf of the other Member(s), that Member will let a contract in accordance with its own national laws, regulations and practices with such waivers and deviations as its practices permit and as are deemed necessary.

5.4 Contracts will in principle be let by competition.

RELATIONSHIPS WITH INDUSTRY

5.5 The Participants will endeavour to allow industry to contribute to the processes for the formulation of a European research and technology strategy and the conduct of co-operative R&T Programmes and Projects in the following areas:

- a) by taking into account overall European defence industrial technology capability at all stages in developing ERG arrangements or R&T Projects;
- b) by ensuring that civil technologies are appropriately assessed for the solution of defence problems, including the management of dual-use technologies;
- c) by ensuring that business issues involved in an ERG arrangement are appropriately addressed in the arrangement. These issues will include, but are not limited to:
  - Intellectual property rights;
  - Recognition of economic interests;
  - Access to information;
  - Eligibility to bid for work;
  - Competition;
  - Trans-national companies, their ownership and control, location and access to research facilities;
  - Visit procedures.

- d) by seeking advice on the possible impact of future industrial restructuring in Europe, both inside and outside of the defence industrial base.

SECTION VI – SECURITY AND VISITS

SECURITY

6.1 All classified information exchanged by the Participants when guiding, controlling and supervising this MOU, and when keeping one another informed of their R&T Programmes or Projects, will be used, transmitted, stored, handled and safeguarded in accordance with the Participants' applicable national security laws and regulations, to the extent that they provide a degree of protection no less stringent than that provided for WEU classified information as set forth in WEU Security Regulations (RS100, January 1996 edition).

6.2 When establishing ERGs, the ERG Members may require classified material to be protected in accordance with the WEU Security Regulations (RS 100, January 1996 edition), or they may require it to be protected in accordance with the provisions of any bilateral or multilateral security agreement available to all Members of that particular ERG. Such security agreements called upon in this way will be described in the relevant ERG arrangement as appropriate.

6.3 The Participants will take all lawful steps available to them to investigate all cases in which it is known or where there are grounds for suspecting that classified information provided or generated pursuant to this MOU has been lost or disclosed to unauthorised persons. Each Participant will also promptly and fully inform the other Participants of the details of any such occurrences, and of the final results of the investigation and of the corrective action taken to preclude recurrences. ERG Members will investigate loss and disclosure of classified information in a similar way, in accordance with the security agreements or arrangements that are being used by that ERG.

6.4 The maximum level of security classification of material exchanged between the Participants for the purposes of this MOU, any ERG arrangement or any R&T Project will be TOP SECRET.

6.5 All classified information exchanged or generated under this MOU, any ERG arrangement or any R&T Project will continue to be protected in the event of withdrawal by any Participant or upon termination of this MOU.

VISITS

6.6 All visiting personnel will comply with the security regulations of the Participant hosting the visit and will be subject to the provisions of this MOU. Any information, materials or equipment disclosed or made available to visitors will be treated as if supplied to the Participant sponsoring the visiting personnel and will be subject to the provisions of this MOU.

6.7 Requests for visits by personnel of one Participant to a facility of another Participant will conform to the established visit procedures of the Participant hosting the visit. Requests for visits will bear the name of the relevant ERG arrangement and any subsidiary document (such as a project annex) that is applicable to the visit. Such requests will be submitted in accordance with normal International Visit Control Procedures, as described by the WEU Security Regulations (RS 100, January 1996 edition) or equivalent.

6.8 Lists of personnel of each Participant required to visit facilities of other Participants on a continuing basis will be submitted through official channels.

SECTION VII – CLAIMS AND LIABILITIES

7.1 Except as covered in paragraph 5.1 above each Participant waives any claim it may have against any other Participant(s) in respect of loss or damage caused to its personnel and/or its property by personnel or agents (which do not include contractors) of the other Participant(s) arising out of, or in connection with, the execution of this MOU, any ERG arrangement or R&T Project of which it is a member. If, however, such loss or damage results from the reckless (*culpa*) acts or reckless omissions, wilful misconduct (*dolus malus*) or gross negligence (*culpa lata*) of a Participant, its personnel or agents, the costs of any liability will be borne by that Participant alone.

7.2 Unless otherwise specified in an ERG arrangement, the costs incurred in satisfying claims from third parties for loss or damage of any kind arising out of, or in connection with, the execution of this MOU, any ERG arrangement or any R&T Project, caused by one of the Participants' personnel or agents (which do not include contractors) will be borne by the Participants on a pro-rata basis reflecting the level of contributions by the Participants to the activity in question. If, however, such liability results from the reckless (*culpa*) acts or reckless omissions, wilful misconduct (*dolus malus*) or gross negligence (*culpa lata*) of a Participant, its personnel or agents, the costs of any liability will be borne by that Participant alone.

7.3 In the case of loss or damage caused to or by the common property of the Participants, where the cost of making good such damage is not recoverable from a third party, such cost will be borne by the Participants in the same manner as set out in paragraph 7.2 above.

SECTION VIII – DISCLOSURE AND USE OF INFORMATION

8.1 The Participants may disclose Information to one another either for the purposes of carrying out the provisions of this MOU, any ERG arrangement or any R&T Project.

8.2 When the Participants exchange Information in accordance with Sections II and III, or for any other purpose, the Disclosing Participant will determine the amount of Information to be released, and the Receiving Participants will use the Information solely for the purpose of determining whether they wish to apply to join in a particular ERG or any R&T Project. The Disclosing Participant will be responsible for marking documented Information, which will include:

- a) the identity of the Disclosing Participant, and the owner of the Information;
- b) a statement whether the Information may be released to contractors, or contractor personnel working in the Receiving Participants' establishments;
- c) the security classification of the Information.

8.3 ERG arrangements will contain detailed provisions describing the rights and responsibilities of the ERG Members with regard to the disclosure and use of both Background and Foreground Information, including provisions covering the disposition of rights arising from inventions. ERG arrangements will contain provisions dealing with the proprietary rights of contractors, taking into account the provisions of paragraph 4.4 above.

SECTION IX – SALES & TRANSFERS OF INFORMATION

9.1 A Participant receiving Information in accordance with paragraphs 2.3 and 3.3 above will not sell, transfer title to, transfer possession of or otherwise disclose the Information to a Third Party without the prior written consent of the Participant(s) which provided such Information. In the case of Information concerning Participants' R&T Programmes or Projects, the Disclosing Participant may indicate its consent to a further transfer of the Information by adding whatever marking to the Information is necessary to describe the consent given, in addition to the standard markings set out in paragraph 8.2 above. The Disclosing Participant may also specify the method and conditions for implementing any transfers that have been approved.

9.2 ERG arrangements will contain detailed provisions describing the rights and responsibilities of the ERG Members with regard to the sale or transfer of Background or Foreground Information used or generated in the course of activities within that ERG. ERG Members will determine whether and in what circumstances Information may be sold, transferred or otherwise disclosed to other Participants who are not ERG Members. ERG arrangements will also contain provisions dealing with the sale or transfer of Information to Third Parties.

9.3 Unless otherwise determined by the ERG Members, consent for sales and transfers of

Foreground Information to other Participants or Third Parties will not be withheld except for reasons of foreign policy, national security, or national laws. If an ERG Member is asked to approve a sale or transfer to another Participant or a Third Party it will not refuse such approval if it would be willing itself to sell or transfer the Information.

SECTION X – CUSTOM DUTIES, TAXES AND SIMILAR CHARGES.

10.1 For any activities established or contracts let by members of the Western European Armaments Organisation utilising the legal personality of the Western European Union (WEU), Participants will apply all pertinent provisions of the Agreement on the Status of the WEU, signed in Paris on 11 May 1955, to any ERG, recognising that all research and technology activities so conducted be considered to be for the official use of the WEU in order to strengthen the economic ties by which its members are already united, and to co-operate and co-ordinate their efforts to create a firm technology base consistent with the aims of the modified Brussels Treaty.

10.2 If the provisions of paragraph 10.1 above do not apply, and unless otherwise specified in an ERG arrangement, each Participant will endeavour to ensure that readily identifiable taxes, customs duties and similar charges or quantitative restrictions on imports and exports will not be imposed in connection with any activities conducted under this MOU.

10.3 Unless otherwise specified in an ERG arrangement, the Participants will administer all taxes, duties and/or other similar charges in the manner most favourable to the satisfactory execution of the arrangements described in this MOU. If customs duties, identifiable taxes or similar charges are levied, they will be borne by the Participant in whose country they are levied.

10.4 In the event that taxes or customs duties are imposed on behalf of the European Union, the costs will be borne by the Participant whose country is the final destination. The components and equipment connected with the activity will be accompanied during movement up to their final destination by documents enabling settlement of duties to take place.

SECTION XI – ADMISSION OF NEW MEMBERS

11.1 Any non-Participant wishing to become a Participant to this MOU may do so provided that the existing Participants give their unanimous consent. A new Participant will be admitted by the signature of an amendment to this MOU to be signed by the existing and new Participants.

SECTION XII – DURATION, AMENDMENT, TERMINATION, AND WITHDRAWAL

DURATION

12.1 This MOU consolidates all previous versions and amendments to the EUROPA MOU and will come into effect on the date of last signature. However when signing this MOU, a Participant may declare that in respect of that Participant, this MOU will come into effect upon notification that Parliamentary approval/necessary domestic legal procedures have taken place. It will continue in effect until terminated by unanimous written consent of the Participants. The Participants will review the status of this MOU at regular intervals and will decide at each review whether it should continue or be terminated.

AMENDMENT

12.2 This MOU may be amended at any time by the unanimous written consent of the Participants.

TERMINATION

12.3 If this MOU is terminated all ERGs established under it will terminate also. In such circumstances the Participants will consult together to decide upon the most appropriate arrangements to be made for any existing ERG arrangement and any R&T Projects.

WITHDRAWAL

12.4 If one Participant decides to withdraw from this MOU it will give the other Participants at least six months advance notification in writing of its intentions. It will also consult with the other Members of any ERGs in which it is involved about the most satisfactory arrangements to be made for those ERGs.

12.5 The provisions of this MOU in respect of SECTION VI (SECURITY AND VISITS), SECTION VII (CLAIMS AND LIABILITIES), SECTION VIII (DISCLOSURE AND USE OF INFORMATION), SECTION IX (SALES & TRANSFERS OF INFORMATION), and SECTION XIII (SETTLEMENT OF DISPUTES), and any responsibilities which may arise under paragraphs 12.2 and 12.3 above will remain in effect notwithstanding withdrawal from, termination, or expiry of this MOU.

SECTION XIII – SETTLEMENT OF DISPUTES

13.1 Any disputes regarding the interpretation or application of this MOU will be resolved by consultation between the Participants and will not be referred to any national or international tribunal or any other third party for settlement.

SECTION XIV – SIGNATURE

14.1 The foregoing represents the understandings reached among the Participants and is signed by the Participants in two copies, one in the French language and one in the English language, both texts being equally valid.

14.2 The original texts will be retained, for administrative convenience, by the United Kingdom Ministry of Defence as the depository of this consolidated MOU. A certified true copy of both texts will be sent to all Participants.

PŘEKLAD

MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ

OHLEDNĚ

**Evropských závazků v oblasti organizace výzkumu,
programů a aktivit (EUROPA)**

(konsolidované memorandum)

mezi

MINISTREM NÁRODNÍ OBRANY BELGICKÉHO KRÁLOVSTVÍ
a
MINISTERSTVEM OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY
a
MINISTERSTVEM OBRANY DÁNSKÉHO KRÁLOVSTVÍ
a
MINISTREM OBRANY FINSKÉ REPUBLIKY
a
MINISTREM OBRANY FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY
a
SPOLKOVÝM MINISTERSTVEM OBRANY SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO
a
MINISTREM OBRANY HELÉNSKÉ REPUBLIKY
a
VLÁDOU MAĎARSKÉ REPUBLIKY ZASTOUPENOU MINISTREM OBRANY
a
MINISTERSTVEM OBRANY ITALSKÉ REPUBLIKY
a
MINISTREM OBRANY LUCEMBURSKÉHO VELKOVÉVODSTVÍ
a
MINISTREM OBRANY NIZOZEMSKÉHO KRÁLOVSTVÍ
a
MINISTREM OBRANY NORSKÉHO KRÁLOVSTVÍ
a
VLÁDOU POLSKÉ REPUBLIKY
ZASTOUPENOU MINISTREM NÁRODNÍ OBRANY
a
MINISTREM OBRANY PORTUGALSKÉ REPUBLIKY
a
VLÁDOU RUMUNSKÉ REPUBLIKY ZASTOUPENOU MINISTREM OBRANY
a
MINISTREM OBRANY ŠPANĚLSKÉHO KRÁLOVSTVÍ
a
VLÁDOU ŠVÉDSKÉHO KRÁLOVSTVÍ
ZASTOUPENOU MINISTREM OBRANY
a
MINISTREM NÁRODNÍ OBRANY TURECKÉ REPUBLIKY
a
MINISTREM OBRANY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ
VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA

OBSAH**NÁZEV**

ÚVOD

ODDÍL I POJMY A ZKRATKY

ODDÍL II ROZSAH

ODDÍL III ŘÍZENÍ

ODDÍL IV FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI

ODDÍL V KONTRAKTY A VZTAHY S PRŮMYSEM

ODDÍL VI BEZPEČNOST A NÁVŠTĚVY

ODDÍL VII NÁROKY A ODPOVĚDNOST

ODDÍL VIII POSKYTOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

ODDÍL IX PRODEJE A PŘEVODY INFORMACÍ

ODDÍL X CLA, DANĚ A PODOBNÉ POPLATKY

ODDÍL XI PŘIJETÍ NOVÝCH ČLENŮ

ODDÍL XII DOBA TRVÁNÍ, ZMĚNY, UKONČENÍ PLATNOSTI A
ODSTOUPENÍ

ODDÍL XIII ŘEŠENÍ SPORŮ

ODDÍL XIV PODPIS

ÚVOD

Ministr národní obrany Belgického království, ministerstvo obrany České republiky, ministerstvo obrany Dánského království, ministr obrany Finské republiky, ministr obrany Francouzské republiky, spolkový ministr obrany Spolkové republiky Německo, ministr obrany Helénské republiky, vláda Maďarské republiky zastoupená ministrem obrany, ministerstvo obrany Italské republiky, ministr obrany Lucemburského velkovévodství, ministr obrany Nizozemského království, ministr obrany Norského království, vláda Polské republiky zastoupená ministrem národní obrany, ministr obrany Portugalské republiky, vláda Rumunské republiky zastoupená ministrem obrany, ministr obrany Španělského království, vláda Švédského království zastoupená ministrem obrany, ministr národní obrany Turecké republiky a ministr obrany Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, dále jen účastníci;

uznávající výhody spolupráce v oblasti obranného výzkumu a technologie (research and technology - R&T) pro podporu výzkumu zaměřeného na plnění budoucích požadavků na schopnosti v oblasti obrany;

přejíce si napomáhat větším možností pro spolupráci mezi všemi účastníky vytvořením evropských výzkumných seskupení (European Research Groupings - ERG), která budou v zásadě otevřená všem účastníkům;

uznávající, že rostoucí spolupráce v oblasti R&T by též zvýšila možnosti společných vývojových programů;

usilující o co nejlepší využití svých vlastních vývojových kapacit v oblasti R&T, vyvarovat se duplikace práce, která není nezbytná, podporovat vzájemnou propojenost a získat co nejefektivnější a cenově nejvýhodnější výsledky cestou spolupráce v rámci společných výzkumných aktivit ve svých státních výzkumných zařízeních a cestou státního nebo společného financování programů ve svých vlastních průmyslových podnicích;

přejíce si koordinovat své kooperativní obranné výzkumné aktivity organizovaným a systematickým způsobem, aby všichni účastníci měli větší možnost přístupu k informacím o navrhovaných R&T aktivitách ostatních účastníků a tím zvýšili potenciál pro více společných R&T programů;

přihlížejíce k rozpuštění WEAG (Západoevropské skupiny pro vyzbrojování) dne 23. května 2005;

přihlížejíce k vytvoření Evropské obranné agentury (EDA) a uznávající společné přání využívat mechanismy EDA jak jen to bude možné k budoucí spolupráci v oblasti R&T, ale rovněž uznávající, že účastníci mohou mít zájem nebo být vázáni ke spolupráci v oblasti R&T mimo rámec EDA;

uznávající nezbytnost účasti evropského průmyslu při spolupráci v oblasti R&T a výsledné výhody posilování obranné technologie a průmyslové základny (DTIB) a přejíce si řádně řídit oblast R&T na pozadí restrukturalizovaného obranného průmyslu a vhodně zacházet s takovými průmyslovými podniky, včetně nadnárodních průmyslových seskupení;

dosáhli následujícího porozumění:

ODDÍL I - POJMY A ZKRATKY

<u>Výchozí informace</u>	znamená jakoukoli informaci, která není vytvořena nebo formulována v rámci konkrétního projektu anebo programu v oblasti výzkumu a technologie podle tohoto memoranda.
<u>DDI</u>	znamená Developing Defence Industry (rozvojový obranný průmysl).
<u>Uvolňující účastník</u>	znamená účastníka, který uvolňuje informace jinému účastníkovi podle tohoto memoranda, nebo jakékoli ERG podle tohoto memoranda.
<u>EDA</u>	znamená European Defence Agency (Evropská obranná agentura).
<u>ERG</u>	znamená European Research Grouping (Evropské výzkumné seskupení), tj. skupinu účastníků, kteří si přejí provádět buď program v oblasti výzkumu a technologie anebo jednotlivý projekt v oblasti výzkumu a technologie.
<u>Člen ERG</u>	znamená signatáře ujednání o ERG podle tohoto memoranda.
<u>Výstupní informace</u>	znamená jakoukoli informaci, která je vytvořena nebo formulována v rámci konkrétního projektu anebo programu v oblasti výzkumu a technologie podle tohoto memoranda.
<u>Informace</u>	znamená jakoukoli informaci, vědomost nebo údaj, bez ohledu na formu nebo charakteristiku včetně například těch, které: mají vědeckou nebo technickou povahu, jsou pokusnými nebo zkušebními údaji, návrhy, vylepšeními, fotografiemi, softwarem (včetně zdrojového kódu), zprávou, příručkou, specifikací, procesem, technikou, vynálezem (ať již patentovaným nebo ne), technickým výkresem, zvukovou nahrávkou, polovodičovou topografií, obrazovou reprodukcí, nákresem a jiným grafickým vypočtením; ať na magnetickém pásku, v počítačové paměti nebo jakékoli jiné formě a podléhající nebo nepodléhající autorskoprávní či jiné právní ochraně.
<u>Přijímající účastník</u>	znamená účastníka, který přijímá informaci od uvolňujícího účastníka.

<u>Program v oblasti výzkumu a technologie (R&T)</u>	znamená spektrum kooperativních výzkumných aktivit v oblasti přípravných i pokročilých technologií, jejichž vyžívání může vést k vývoji technologicky dokonalejších konvenčních vojenských systémů.
<u>Projekt v oblasti výzkumu a technologie (R&T)</u>	znamená jednotlivou kooperativní výzkumnou aktivitu, která může probíhat v rámci programu v oblasti výzkumu a technologie a která má jasně definovaný cíl, trvání, náklady a očekávaný výsledek.
<u>Třetí strana</u>	znamená jakoukoli osobu, entitu či stát, který není účastníkem. Státní úřady účastníka nejsou pokládány za třetí stranu.

ODDÍL II - ROZSAH

2.1 Účastníci uznávají, že budou provádět všechna následující ustanovení tohoto memoranda v souladu s jejich příslušnými národními právními předpisy a postupy.

2.2 Toto memorandum je zastřešujícím ujednáním pro spolupráci v oblasti výzkumu a technologie. Na jeho základě mohou účastníci provádět bilaterální a multilaterální obranný výzkum, předvádění technologií a testování konvenčních technologií vztahujících se k obraně cestou:

- systematického a komplexního studia teoretické a experimentální povahy, včetně technické a operační analýzy;
- praktické aplikace techniky a vědeckých znalostí k obranným účelům;
- rozvoje myšlenek, postupů a experimentálního hardwaru s aplikací v obranném sektoru, včetně plánování a realizace simulací, vědeckých procesů a předváděcích modelů technologií.

Účastníci vytvoří vhodné ujednání o ERG v souladu s ustanoveními tohoto memoranda za účelem provádění těchto aktivit v oblasti výzkumu a technologie.

2.3 Účastníci se budou navzájem informovat o jakýchkoli záměrech vytvářet Programy nebo Projekty v oblasti výzkumu a technologie na základě tohoto memoranda. Účastníci zpřístupní nezbytné informace, aby bylo možné dosáhnout tohoto cíle, kromě těch případů, kdy citlivost potenciálních oblastí vyžaduje omezení co do množství uvolněných informací.

2.4 Účastníci přezkoumají možnosti zefektivnění koordinace svých národních programů a projektů v oblasti výzkumu a technologie, aby snížili duplikaci úsilí, zvýšili své schopnosti a umožnili vzájemnou závislost.

2.5 Bilaterální nebo multilaterální spolupráce v oblasti obranného výzkumu a technologie v rozsahu výše uvedeného odstavce 2.2 může být prováděna následujícími způsoby:

- a) výměnou informací,
- b) společným výzkumem a technologiemi, včetně předváděcích modelů technologií,
- c) prováděním společných zkoušek anebo experimentů,
- d) výměnou materiálů anebo vybavení,
- e) poskytnutím času ve zvláštních národních výzkumných zařízeních,
- f) přidělením nebo výměnou vědeckého personálu,
- g) jinými formami spolupráce v oblasti výzkumu a technologie po vzájemné dohodě.

ODDÍL III - ŘÍZENÍ

OBECNĚ

3.1 Účastníci budou společně odpovídat za fungování tohoto memoranda a za zajištění dodržování jeho ustanovení. Účastníci nominují zástupce a informují o tom deponitáře. Nominovaní zástupci účastníků se budou zabývat jakýmkoliv otázkami týkajícími se fungování tohoto memoranda a budou odpovědní za řešení takových otázek. Všechna rozhodnutí budou na základě jednomyslnosti. Nominovaní zástupci nebo jimi určené osoby se mohou v případě potřeby setkávat v rámci menších ad-hoc skupin.

EVROPSKÁ VÝZKUMNÁ SESKUPENÍ (ERG)

3.2 ERG mohou vytvořit dva či více účastníků, kteří si přejí uskutečnit program v oblasti výzkumu a technologie nebo jednotlivý projekt v oblasti výzkumu a technologie. Ustanovení řídicí činnosti každého ERG budou stanovena ujednáním o ERG, které bude v souladu s tímto memorandumem. Ujednání o ERG budou podepisována určenými zástupci každého ze zúčastněných účastníků.

3.3 Všichni účastníci musí být včas informováni o návrhu na vytvoření nového ERG, aby každý účastník, který má zájem, mohl vyjádřit své přání zúčastnit se. Taková informace musí minimálně obsahovat informace podle níže uvedených pododstavců 3.5 a až c. V zásadě budou ERG otevřena všem účastníkům tohoto memoranda a v zájmu rozšiřování možností spolupráce v maximální míře budou všichni účastníci usilovat o členství ve všech ERG v co nejširším rozsahu. Měla by být přijata opatření k usnadnění aktivní účasti zemí s DDI. Účastníci však uznávají, že členství v každém ERG bude založeno případ od případu, a proto se počet účastníků, kteří se nakonec k ERG připojí, může lišit.

3.4 Jakmile je sdělen návrh na vytvoření nového ERG, účastníci, kteří tak učinili (zakládající účastníci) a všichni ostatní případní členové, kteří vyjádřili pevný úmysl účastnit se od počátku, mohou zahájit projednávání příslušného ujednání o ERG. V průběhu projednávání mohou zakládající účastníci a jakýkoliv jiní případní členové, kteří jsou připraveni ujednání podepsat, tak učinit a pracovat podle něj. Budou ovšem pokračovat v rozhovorech s dalšími účastníky, kteří mají zájem vstoupit do ERG, a to kdykoli před nebo po podpisu ujednání.

3.5 Ujednání o ERG budou přinejmenším obsahovat:

- a) jména účastníků účastnících se daného ERG;
- b) cíle a rozsah daného ERG;
- c) ustanovení upravující přístup nových členů;
- d) uspořádání řízení daného ERG;
- e) podrobnosti týkající se výhod a odpovědností, které se budou vztahovat na členy daného ERG společně s těmi, které již byly stanoveny v tomto memorandumu;

- f) ustanovení týkající se dělby práce, financování, uzavírání kontraktů, nároků a odpovědností a práv průmyslového vlastnictví, specifických pro dané ERG;
- g) specifická ustanovení pro práci se zeměmi s DDI, včetně ujednání o dělbě práce a nákladů specifických pro DDI, bude-li to nutné;
- h) ustanovení upravující řešení sporů v rámci daného ERG, v souladu s ODDÍLEM XIII (Řešení sporů) tohoto memoranda;
- i) ustanovení upravující trvání a změny daného ujednání o ERG, jeho rozpuštění nebo odstoupení kteréhokoli z členů;
- j) ustanovení řešící záležitosti smluvní odpovědnosti v souladu s odstavcem 5.1.

3.6 Nehledě k ustanovením odstavce 3.1 výše budou rozhodnutí týkající se činnosti konkrétního ERG záležitostí pouze členů takového ERG a pouze členové takového ERG budou mít hlasovací právo.

ODDÍL IV - FINANČNÍ ZÁLEŽITOSTI

4.1 Každý z účastníků ponese své vlastní náklady spojené s řízením a správou tohoto memoranda.

4.2 Každé ujednání o ERG bude obsahovat ustanovení, stanovená členy tohoto ERG, upravující jejich finanční odpovědnosti v rámci daného ERG. V zásadě se ovšem budou aplikovat následující ustanovení:

- a) každý účastník ponese své vlastní náklady stanovené v jakémkoli ujednání o ERG nebo jakémkoli projektu v oblasti výzkumu a technologie, včetně nákladů spojených s jeho kontrakty, ať již zadávanými v rámci jeho vlastního státu nebo zadávanými jeho jménem jiným účastníkem či mezinárodní organizací;

- b) účastník urychleně vyrozumí jakéhokoli jiného zainteresovaného účastníka, pokud nebudou k dispozici finanční prostředky ke splnění jeho závazků podle jakéhokoli ujednání o ERG či jakéhokoli projektu v oblasti výzkumu a technologie; zainteresovaní účastníci budou poté jednat a mohou pokračovat ve změněném nebo omezeném rozsahu, pokud si to budou přát.

4.3 Pokud jeden účastník převezme smluvní závazky jménem jiného účastníka (účastníků), pak tento účastník (účastníci) budou platit svůj podíl na těchto závazcích a dají k dispozici finanční prostředky ve výši a v čase, které mohou být těmito závazky vyžadovány. Před splatností těchto závazků může být požadován přesun finančních prostředků účastníku, který příslušný kontrakt sjednává.

4.4 Tam, kde se v rámci ERG předpokládá částečná finanční účast průmyslu, musí členové takového ERG začlenit do svého ujednání o ERG nezbytná ustanovení pokrývající všechny aspekty jejich práv a povinností vůči jejich průmyslovým partnerům.

ODDÍL V - KONTRAKTY A VZTAHY S PRŮMYSEM

KONTRAKTY

5.1 Členové ERG se mohou rozhodnout, že kontrakty budou zadávány jejich vlastními státy nebo zadávány jejich jménem jiným účastníkem či mezinárodní organizací, ke které mají vhodný právní vztah. Nezbytná ustanovení pro uzavírání kontraktů budou stanovena příslušným ujednáním o ERG. Tato ustanovení budou vždy zahrnovat otázky odpovědnosti vyplývající z takových kontraktů.

5.2 Jestliže se jakýkoli účastník rozhodne, že je nezbytné zadat kontrakt v rámci jeho státu, aby mohl naplnit své závazky vyplývající z ERG nebo jakéhokoli projektu v oblasti výzkumu a technologie, zadá tento účastník kontrakt v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy a postupy jeho státu a s takovými výjimkami a odchylkami, které jeho postupy umožňují a které jsou považovány za nezbytné. Bude výhradně odpovědný za své vlastní kontrakty a žádný další účastník (účastníci) neponese žádnou odpovědnost plynoucí z takových kontraktů bez jeho předchozího písemného souhlasu.

5.3 Pokud se členové ERG rozhodnou, že jeden člen by měl zadat kontrakt jménem jiného člena (členů), zadá tento člen kontrakt v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy a postupy svého státu a s takovými výjimkami a odchylkami, které jeho postupy umožňují a které jsou považovány za nezbytné.

5.4 Kontrakty se budou zpravidla zadávat formou soutěže.

VZTAHY S PRŮMYSLEM

5.5 Účastníci budou usilovat o to, aby umožnili průmyslu podílet se na procesu formulace evropské strategie v oblasti výzkumu a technologie a provádění kooperativních Programů a Projektů v oblasti výzkumu a technologie v následujících oblastech:

- a) zvážení celkové schopnosti evropské průmyslové obranné technologie na všech úrovních při přípravě ujednání o ERG nebo projektů v oblasti výzkumu a technologie;
- b) zajištěním toho, aby civilní technologie byly příslušným způsobem vyhodnoceny z pohledu řešení obranných problémů, včetně správy technologií dvojího užití;
- c) zajištěním toho, aby byly komerční záležitosti obsažené v ujednáních o ERG řešeny vhodným způsobem. Tyto záležitosti budou zahrnovat, ale nikoliv výlučně:
  - práva duševního vlastnictví;
  - uznání ekonomických zájmů;
  - přístup k informacím;
  - způsobilost ucházet se o práci;
  - soutěž;
  - nadnárodní společnosti, jejich vlastnictví a řízení, umístění a přístup k výzkumným zařízením;
  - postupy při návštěvách.
- d) vyhledáváním poznatků o možném dopadu budoucí průmyslové restrukturalizace v Evropě uvnitř i mimo obrannou průmyslovou základnu.

ODDÍL VI - BEZPEČNOST A NÁVŠTĚVY

BEZPEČNOST

6.1 Všechny utajované informace vyměňované mezi účastníky při vedení, řízení a dohledu nad tímto memorandem a při jejich vzájemném informování se o Programech a Projektech v oblasti výzkumu a technologie budou využívány, předávány, ukládány a zajišťovány a bude s nimi nakládáno v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy účastníků v oblasti bezpečnosti, a to v rozsahu, ve kterém poskytují úroveň ochrany ne méně přísnou, než je poskytována utajovaným informacím ZEU, jak stanoví Bezpečnostní směrnice ZEU (RS 100, znění z ledna 1996).

6.2 Při vytváření ERG mohou členové těchto ERG požadovat, aby byl utajovaný materiál chráněn v souladu s Bezpečnostními směrnicemi ZEU (RS 100, znění z ledna 1996) nebo mohou požadovat, aby byl chráněn v souladu s ustanoveními jakékoli bilaterální či multilaterální bezpečnostní dohody přístupné všem členům konkrétního ERG. Takové Bezpečnostní dohody, na které se bude odvolávat, budou vhodně popsány v příslušném ujednání o ERG.

6.3 Účastníci přijmou všechna zákonná opatření jim dostupná, aby prošetřili všechny případy, kdy je známo nebo kdy existuje důvodné podezření, že se utajované informace

poskytnuté nebo vytvořené podle tohoto memoranda ztratily nebo byly poskytnuty neoprávněným osobám. Každý z účastníků bude také urychleně a plně informovat ostatní účastníky o všech detailech takových jevů, o konečném výsledku šetření a o nápravě, aby se předešlo opětovnému výskytu. Členové ERG prošetří ztrátu a poskytnutí utajovaných informací podobným způsobem v souladu s bezpečnostními dohodami nebo ujednáními, které jsou používány tímto ERG.

6.4 Nejvyšší stupeň utajení materiálu vyměřovaného mezi účastníky pro účely tohoto memoranda, jakéhokoli ujednání o ERG nebo jakéhokoliv projektu v oblasti výzkumu a technologie bude PŘÍSNĚ TAJNÉ (TOP SECRET).

6.5 Všechny utajované informace vyměřené nebo vytvořené podle tohoto memoranda, jakéhokoli ujednání o ERG nebo jakéhokoli projektu v oblasti výzkumu a technologie budou i nadále chráněny v případě odstoupení účastníka nebo po ukončení platnosti tohoto memoranda.

NÁVŠTĚVY

6.6 Veškerý navštěvující personál bude dodržovat bezpečnostní předpisy účastníka hostícího tuto návštěvu a bude podléhat ustanovením tohoto memoranda. S jakýmkoli informacemi, materiály nebo vybavením poskytnutými nebo zpřístupněnými návštěvníkům se bude nakládat, jako by byly dodány účastníkovi, který platí tento navštěvující personál, a budou podléhat ustanovením tohoto memoranda.

6.7 Žádosti o návštěvu personálu jednoho z účastníků v zařízení druhého účastníka budou v souladu se zavedenými návštěvními postupy účastníka hostícího tuto návštěvu. Žádosti o návštěvu ponesou název příslušného ujednání o ERG a jakéhokoli doplňkového dokumentu (např. projektové přílohy), který je příslušný na danou návštěvu. Takové žádosti budou předkládány v souladu s běžnými postupy při mezinárodních návštěvách, jak jsou popsány v Bezpečnostních předpisech ZEU (RS 100, znění z ledna 1996) nebo jejich ekvivalentu.

6.8 Seznamy příslušníků personálu účastníka, u kterých jsou vyžadovány opakované návštěvy zařízení druhých účastníků, se budou předkládat oficiální cestou.

ODDÍL VII - NÁROKY A ODPOVĚDNOST

7.1 Kromě případů popsaných výše v odstavci 5.1 se každý účastník vzdává nároků, které může mít vůči jinému účastníkovi (účastníkům) ve vztahu ke ztrátám či poškozením způsobeným jeho personálem anebo jeho majetku ze strany personálu nebo zástupců (vyjma smluvních dodavatelů) jiného účastníka (účastníků), které vznikly prováděním či v souvislosti s prováděním tohoto memoranda, jakéhokoli ujednání o ERG či projektu v oblasti výzkumu a technologie, jehož je členem. Pokud je však taková ztráta či poškození výsledkem nedbalého (*culpa*) jednání či opomenutí, úmyslného protiprávního chování (*dolus malus*) nebo hrubé nedbalosti (*culpa lata*) ze strany účastníka, jeho personálu nebo zástupců, ponese náklady z této odpovědnosti tento účastník sám.

7.2 Pokud nebude stanoveno jinak v ujednání o ERG, ponese účastníci náklady spojené s uspokojováním nároků třetích stran za ztrátu nebo poškození jakéhokoli druhu vzniklé prováděním či v souvislosti s prováděním tohoto memoranda, jakéhokoliv ujednání o ERG či projektu v oblasti výzkumu a technologie, které způsobí někdo z personálu nebo zástupců jednoho z účastníků (vyjma smluvních dodavatelů), poměrně s ohledem na úroveň příspěvků těchto účastníků k dané aktivitě. Pokud je však taková ztráta či poškození výsledkem nedbalého (*culpa*) jednání či opomenutí, úmyslného protiprávního chování (*dolus malus*) nebo hrubé nedbalosti (*culpa lata*) ze strany účastníka, jeho personálu nebo zástupců, ponese náklady z této odpovědnosti tento účastník sám.

7.3 V případě ztráty či poškození způsobeného společnému majetku nebo společným majetkem účastníků, jestliže náklady na nápravu takové škody nemohou být získány od třetí strany, ponese je účastníci stejným způsobem, jak je stanoveno výše v odstavci 7.2.

ODDÍL VIII - POSKYTOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

8.1 Účastníci si mohou vzájemně poskytovat informace za účelem realizace ustanovení tohoto memoranda, jakéhokoli ujednání o ERG nebo projektu v oblasti výzkumu a technologie.

8.2 Pokud si účastníci vyměňují informace v souladu s oddíly II a III, anebo z jiných důvodů, určí poskytující účastník množství informací, které bude uvolněno, a přijímající účastníci použijí informace výhradně k účelům rozhodnutí, zda si přejí požádat o připojení do konkrétního ERG nebo jakéhokoli projektu v oblasti výzkumu a technologie. Poskytující účastník bude odpovědný za označení dokumentovaných informací, které bude zahrnovat:

- a) identitu poskytujícího účastníka a vlastníka informací;
- b) prohlášení o tom, zda informace mohou být postoupeny smluvním dodavatelům nebo jejich personálu pracujícímu v zařízeních přijímajícího účastníka
- c) stupeň utajení daných informací;

8.3 Ujednání o ERG budou obsahovat podrobná ustanovení o právech a odpovědnosti členů tohoto ERG s ohledem na poskytování a využití jak výchozích, tak výstupních informací, včetně ustanovení upravujících dispoziční práva vyplývajícími z vynálezů. Ujednání o ERG budou obsahovat ustanovení týkající se vlastnických práv smluvních dodavatelů, berouce v úvahu ustanovení odstavce 4.4 výše.

ODDÍL IX - PRODEJE A PŘEVODY INFORMACÍ

9.1 Účastník, který přijal informaci v souladu s odstavci 2.3 a 3.3 výše, nebude tuto informaci prodávat, převádět nárok na ni, převádět její držbu nebo jakkoli jinak ji poskytovat třetí straně bez předchozího písemného souhlasu účastníka (účastníků), který tuto informaci poskytl. V případě, že se jedná o informaci týkající se Programů a Projektů účastníků v oblasti výzkumu a technologie, může poskytující účastník dát najevo svůj souhlas s dalším převodem této informace doplněním jakéhokoli nezbytného označení k informaci specifikujícím daný souhlas, a to vedle standardních označení uvedených v odstavci 8.2 výše. Poskytující účastník může také specifikovat metodu a podmínky pro realizaci jakýchkoli převodů, které byly schváleny.

9.2 Ujednání o ERG budou obsahovat podrobná ustanovení o právech a odpovědnosti členů ERG s ohledem na prodej nebo převod výchozích nebo výstupních informací užívaných nebo vytvořených v průběhu aktivit v rámci tohoto ERG. Členové ERG rozhodnou, zda a za jakých okolností mohou být informace prodávány, převáděny nebo jinak poskytovány ostatním účastníkům, kteří nejsou členy ERG. Ujednání o ERG budou rovněž obsahovat ustanovení týkající se prodeje a převodu informací třetím stranám.

9.3 Pokud členové ERG nerozhodnou jinak, nebude souhlas s prodejem a převodem výstupních informací ostatním účastníkům nebo třetím stranám odmítán z jiných důvodů, než důvodů zahraniční politiky, národní bezpečnosti nebo vnitrostátního práva. Pokud bude člen ERG požádán o vyslovení souhlasu s prodejem či převodem jinému účastníku či třetí straně, neodmítne takový souhlas, pokud by sám byl ochoten takovou informaci prodat či převést.

ODDÍL X - CLA, DANĚ A PODOBNÉ POPLATKY

10.1 Při jakýchkoli aktivitách realizovaných a kontraktech zadávaných členy Západoevropské organizace pro vyzbrojování využívající právní subjektivity Západoevropské Unie (ZEU), budou účastníci uplatňovat všechna příslušná ustanovení Dohody o právním postavení ZEU, podepsané v Paříži 11. května 1955, na jakékoli ERG uznávající, že všechny aktivity v oblasti výzkumu a technologie takto prováděné budou považovány za aktivity pro oficiální užití ZEU, aby se posílily ekonomické vazby, jimiž jsou jeho členové již spojeni, a aby spolupracovali a koordinovali své úsilí na vytvoření pevné technologické základny v souladu s cíli modifikované Bruselské smlouvy.

10.2 Pokud ustanovení odstavce 10.1 výše nebudou aplikovatelná a pokud nebude odlišně upraveno v ujednání o ERG, každý účastník se vynasnaží zajistit, aby snadno identifikovatelné daně, cla a podobné poplatky nebo kvantitativní omezení dovozu a vývozu nebyly ukládány ve spojení s jakýmkoli aktivitami prováděnými podle tohoto memoranda.

10.3 Nebude-li stanoveno jinak v ujednání o ERG, budou účastníci uplatňovat všechny daně, cla anebo podobné poplatky způsobem nejvýhodnějším pro uspokojivé plnění ujednání popsanych v tomto memorandu. Pokud budou uloženy cla, identifikovatelné daně nebo podobné poplatky, ponese je ten účastník, v jehož zemi byly uloženy.

10.4 V případě, že budou uloženy daně nebo cla jménem Evropské unie, ponese náklady ten účastník, jehož země je místem určení. Komponenty a vybavení spojené s touto aktivitou budou vybaveny během převozu až do místa určení dokumenty, které umožní vyřešení poplatků.

ODDÍL XI - PŘIJETÍ NOVÝCH ČLENŮ

11.1 Kterákoli nezúčastněná strana, která si přeje stát se účastníkem tohoto memoranda, tak může učinit za předpokladu, že stávající účastníci s tím vysloví jednomyslný souhlas. Nový účastník bude přijat podpisem dodatku k tomuto memorandu, který musí být podepsán stávajícími účastníky a novým účastníkem.

ODDÍL XII – DOBA TRVÁNÍ, ZMĚNY, UKONČENÍ PLATNOSTI A ODSTOUPENÍ

DOBA TRVÁNÍ

12.1 Toto memorandum konsoliduje všechny předchozí verze a dodatky Memoranda EUROPA a vstoupí v platnost dnem posledního podpisu. Při podpisu tohoto memoranda může však účastník prohlásit, že ve vztahu k tomuto účastníkovi toto memorandum vstoupí v platnost po oznámení, že došlo ke schválení Parlamentem či byly provedeny nezbytné vnitrostátní právní postupy. Bude v platnosti, dokud nebude ukončeno jednomyslným písemným souhlasem účastníků. Účastníci budou hodnotit stav tohoto memoranda v pravidelných intervalech a při každém hodnocení rozhodnou, zda bude jeho platnost pokračovat nebo bude ukončena.

ZMĚNY

12.2 Toto memorandum může být kdykoli změněno jednomyslným písemným souhlasem účastníků.

UKONČENÍ PLATNOSTI

12.3 Pokud bude platnost tohoto memoranda ukončena, bude také ukončena platnost všech ERG vytvořených v jeho rámci. Za takových okolností účastníci společně projednají a rozhodnou o nejvhodnějším vypořádání jakýchkoli stávajících ERG a projektů v oblasti výzkumu a technologie.

ODSTOUPENÍ

12.4 Jestliže se jeden účastník rozhodne odstoupit od tohoto memoranda, vyrozumí o svém záměru písemně ostatní účastníky s předstihem alespoň šesti měsíců. Projedná také s ostatními členy jakýchkoli ERG, ve kterých je zapojen, nejspokojivější vypořádání v rámci těchto ERG.

12.5 Ustanovení tohoto memoranda ohledně ODDÍLU VI (BEZPEČNOST A NÁVŠTĚVY), ODDÍLU VII (NÁROKY A ODPOVĚDNOST), ODDÍLU VIII (POSKYTOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ), ODDÍLU IX (PRODEJE A PŘEVODY INFORMACÍ) a ODDÍLU XIII (ŘEŠENÍ SPORŮ) a jakýchkoli povinností, které mohou vyvstat podle odstavců 12.2 a 12.3 výše, zůstávají účinná bez ohledu na odstoupení, ukončení nebo vypršení platnosti tohoto memoranda.

ODDÍL XIII - ŘEŠENÍ SPORŮ

13.1 Jakékoli spory týkající se výkladu nebo aplikace tohoto memoranda budou řešeny jednáním mezi účastníky a nebudou předkládány k řešení žádnému národnímu či mezinárodnímu tribunálu nebo jakékoli jiné třetí straně.

ODDÍL XIV - PODPIS

14.1 Předcházející text představuje porozumění dosažené mezi účastníky a je podepsán účastníky ve dvou výtiscích, jeden ve francouzském jazyce a jeden v anglickém jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

14.2 Původní znění si z administrativních důvodů ponechá Ministerstvo obrany Spojeného království jako deponitář tohoto konsolidovaného memoranda. Potvrzená kopie obou znění bude zaslána všem účastníkům.

49**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 8. října 2010 byl v Praze podepsán Protokol mezi Českou republikou a Albánskou republikou o změně Dohody mezi Českou republikou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, podepsané dne 27. června 1994 v Praze¹⁾.

S Protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval.

Protokol vstupuje v platnost na základě svého článku 4 dne 28. května 2011.

České znění Protokolu a anglické znění, jež je pro jeho výklad rozhodné, se vyhláší současně.

---

¹⁾ Dohoda mezi Českou republikou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic podepsaná v Praze dne 27. června 1994 byla vyhlášena pod č. 183/1995 Sb.

PROTOKOL
MEZI ČESKOU REPUBLIKOU A ALBÁNSKOU REPUBLIKOU
O ZMĚNĚ DOHODY MEZI
ČESKOU REPUBLIKOU A ALBÁNSKOU REPUBLIKOU
O PODPOŘE A VZÁJEMNÉ OCHRANĚ INVESTIC, PODEPSANÉ
DNE 27. ČERVNA 1994 V PRAZE

Česká republika a Albánská republika (dále jen „smluvní strany“) se dohodly na změně Dohody mezi Českou republikou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, podepsané dne 27. června 1994 v Praze, (dále jen „Dohoda“) takto:

ČLÁNEK 1

V článku 3 původní Dohody je odstavec 3 vypuštěn a nahrazuje se odstavci 3 až 5, které zní:

„3. Ustanovení o národním zacházení a doložce nejvyšších výhod podle tohoto článku se nebude vztahovat na výhody, které poskytuje smluvní strana na základě svých závazků jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.

4. Smluvní strana je srozuměna s tím, že závazky druhé smluvní strany jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu zahrnují závazky vyplývající z mezinárodní smlouvy nebo vzájemné smlouvy týkající se této celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.

5. Ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany nebo jejich investicím či výnosům takové výhody, upřednostnění nebo výsady, které může první smluvní strana poskytovat na základě mezinárodní smlouvy týkající se zcela nebo převážně zdanění.“

ČLÁNEK 2

V článku 6 původní Dohody se na úvod první věty odstavce 1 vkládá následující text:

„Aniž jsou dotčena opatření přijatá Evropským společenstvím,“.

ČLÁNEK 3

Do původní Dohody se vkládá za článek 10 nový článek 11 následujícího znění:

„Základní bezpečnostní zájmy

1. Žádné ustanovené této dohody nelze vykládat tak, že je bráněno kterékoli ze smluvních stran přijmout kroky, které považuje za nezbytné na ochranu svých základních bezpečnostních zájmů,

/a/ týkající se trestných činů;

/b/ týkající se obchodu se zbraněmi, střelivem a vojenskými prostředky a transakcí s jiným zbožím, materiálem, službami a technologiemi, které byly provedeny s cílem zásobovat vojenské nebo jiné bezpečnostní síly;

/c/ učiněné v době války nebo v době mimořádných událostí v mezinárodních vztazích, nebo

/d/ vztahující se k provádění národní politiky nebo mezinárodních dohod týkajících se zákazu rozšiřování atomových zbraní nebo jiných atomových výbušných zařízení, nebo

/e/ v souladu se svými závazky podle Charty OSN k zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

2. Základní bezpečnostní zájmy smluvní strany mohou zahrnovat zájmy vyplývající z jejího členství v celní, hospodářské nebo měnové unii, volném trhu nebo zóně volného obchodu.“.

Následující články Dohody jsou přečíslovány.

ČLÁNEK 4

Protokol vstoupí v platnost třicátý den po pozdější notifikaci, kterou si smluvní strany oznámily, že vnitřní postupy pro vstup Dohody v platnost byly ukončeny. Protokol zůstane v platnosti po dobu platnosti Dohody.

Dáno v Praze dne 8. října 2010 ve dvou původních vyhotoveních, v jazyce českém, albánském a anglickém, přičemž všechny texty jsou stejně autentické. V případě rozporu ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za
Českou republiku
Ladislav Minčič v. r.
náměstek ministra financí

Za
Albánskou republiku
Enno Bozdo v. r.
náměstek ministra hospodářství, obchodu
a energetiky

PROTOCOL
BETWEEN THE CZECH REPUBLIC AND THE REPUBLIC OF ALBANIA
ON THE AMENDMENT TO THE AGREEMENT BETWEEN
THE CZECH REPUBLIC AND THE REPUBLIC OF ALBANIA
FOR THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS, SIGNED
ON 27 TH JUNE, 1994 AT PRAGUE

The Czech Republic and the Republic of Albania (hereinafter referred to as “Contracting Parties”) have agreed to amend the Agreement between the Czech Republic and the Republic of Albania for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, signed on June 27th, 1994 at Prague (hereinafter referred to as “the Agreement”) as follows:

ARTICLE 1

Paragraph 3 of Article 3 of the Agreement is deleted and replaced by new paragraphs 3 to 5, as follows:

- “ 3. The National Treatment and Most-Favoured-Nation Treatment provisions of this Article shall not apply to advantages accorded by a Contracting Party pursuant to its obligations as a member of a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area.
4. The Contracting Party understands the obligations of the other Contracting Party as a member of a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area to include obligations arising out of an international agreement or reciprocity agreement of that customs, economic, or monetary union, common market or free trade area.
5. The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party, or to the investments or returns of such investors, the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the Contracting Party by virtue of any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.”.

ARTICLE 2

In Article 6 of the Agreement, at the beginning of the first sentence of paragraph 1, the following words are added:

“Without prejudice to measures adopted by the European Community”.

ARTICLE 3

The new Article 11 after Article 10 of the Agreement is inserted, which reads as follows:

“Essential Security Interests

1. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent any Contracting Party from taking any actions that it considers necessary for the protection of its essential security interests,

/a/ relating to criminal or penal offences;

/b/ relating to traffic in arms, ammunition and implements of war and transactions in other goods, materials, services and technology undertaken directly or indirectly for the purpose of supplying a military or other security establishment;

/c/ taken in time of war or other emergency in international relations, or

/d/ relating to the implementation of national policies or international agreements respecting the non-proliferation of nuclear weapons or other nuclear explosive devices or

/e/ in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

2. A Contracting Party's essential security interests may include interests deriving from its membership in a customs, economic, or monetary union, a common market or a free trade area.“.

The subsequent Articles of the Agreement would be re-numbered.

ARTICLE 4

The Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the later notification by which the Contracting Parties communicate each other that their internal legal procedures for its entry into force have been completed. The Protocol shall remain in force as long as the Agreement.

Done in Prague on .....8th October....., 2010 in two originals in the Czech, Albanian, and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation the English text shall prevail.

For
the Czech Republic

Ladislav Minčič
Deputy Minister of Finance

For
the Republic of Albania

Enno Bozdo
Deputy Minister of Economy,
Trade and Energy

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2011 činí 6 000,- Kč, druhá záloha na rok 2011 činí 5 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky-knihkupci – 516 205 177, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953, tel.: 312 248 323; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdlík, Štursova 10, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Denisova 1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Typos, tiskařské závody, s. r. o., Úslavská 2, EDICUM, Bačická 15, Technické normy, Na Roudné 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** NEOLUXOR, Na Poříčí 25, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41, Právnícké a ekonomické knihkupectví, Elišky Krásnohorské 14, tel.: 224 813 548; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17, PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebohostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Odborné knihkupectví, Bartošova 9, Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel./fax: 352 605 959; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Zavadilská 786; **Teplice:** Knihkupectví L&N, Kapelní 4; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Haviříská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoon, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Simona Novotná, Brázda-prodejna u pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevídování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. čísle 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odstěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.